LESBRIEF
DE NIEUWE REIS VAN DE KLEINE PRINS

Doelgroep: groep 7–8 / klas 1 brugklas
Duur: 2–4 lessen van 45–60 minuten
Thema's: verantwoordelijkheid, macht, liefde, wijsheid, volwassenheid

Leerdoelen

Na afloop kunnen leerlingen:

- het centrale probleem van de kleine prins uitleggen;
- de symbolische betekenis van de apenbroodbomen en de mol onderzoeken;
- herkennen welke ideeën over macht, eerlijkheid, kennis, liefde en vrijheid op de verschillende planeten aan bod komen;
- reflecteren op verantwoordelijkheid en zorg;
- het verhaal verbinden met hun eigen leefwereld.

Korte inhoud voor de docent

Het schaap van de kleine prins eet de jonge apenbroodbomen op zijn planeet niet meer. Als de bomen blijven groeien, kunnen hun enorme wortels zijn kleine planeet laten ontploffen. Daarmee zijn ook zijn roos en alles wat hem dierbaar is in gevaar. De kleine prins vertrekt daarom op reis om een oplossing te vinden.

Tijdens zijn reis bezoekt hij verschillende planeten en uiteindelijk de aarde. Iedere ontmoeting confronteert hem met een andere vraag: wat is echte macht, wat is eerlijkheid, wanneer heeft een meerderheid gelijk, wat maakt iemand uniek, en wat is het verschil tussen informatie en wijsheid? Op de planeet van de boeken ontdekt hij dat een mol de wortels van de apenbroodbomen onder de grond kan onderscheiden en verwijderen. Op aarde vindt hij uiteindelijk waar hij zo'n mol kan vinden.

Onder het avontuur ligt een grotere vraag: hoe bescherm je wat je liefhebt zonder het te verstikken? De apenbroodbomen kunnen gelezen worden als problemen, angsten of slechte gewoonten die klein beginnen maar steeds groter worden wanneer je ze negeert. De mol staat voor onder de oppervlakte kijken, onderscheid maken en verantwoordelijkheid nemen.

Les 1 – Het probleem van de apenbroodbomen

Start met het centrale probleem: het schaap eet de jonge apenbroodbomen niet meer. Daardoor dreigen de bomen de planeet van de kleine prins te overwoekeren en zijn roos in gevaar te brengen.

Klassikaal gesprek

- Wat is precies het probleem van de kleine prins?
- Waarom zijn de apenbroodbomen gevaarlijk?
- Waarom besluit de kleine prins op reis te gaan?
- Waar zouden de apenbroodbomen symbool voor kunnen staan?
- Welke kleine problemen kunnen in het dagelijks leven groot worden als je ze niet op tijd aanpakt?

Verwerkingsopdracht

Laat leerlingen een eigen ‘apenbroodboom’ tekenen of beschrijven: een kleine gewoonte, zorg, angst of probleem dat groter kan worden als je er niets aan doet. Laat hen eronder schrijven wat zou kunnen helpen om het probleem vroeg te herkennen en aan te pakken.

Les 2 – De planeten en hun lessen

Verdeel de klas in groepjes. Elk groepje krijgt één planeet of, bij een grotere klas, één ontmoeting op aarde. Gebruik onderstaande korte docentensamenvatting als achtergrond.

1. Planeet van de Onzekere Heerser

Wat gebeurt er?

Een koning beweert dat alles van hem is, zelfs de appels van de kleine prins.

Wat kan de kleine prins hier leren?

- Macht zonder wijsheid is leeg.
- Wie alles wil bezitten, bezit uiteindelijk niets.
- Schreeuwen betekent vaak dat harten ver van elkaar verwijderd zijn.

2. Planeet waar alles 'van iedereen' is

Wat gebeurt er?

De heerser zegt dat alles van iedereen is, maar neemt uiteindelijk alle appels zelf.

Wat kan de kleine prins hier leren?

- Woorden als 'eerlijk' en 'delen' kunnen worden misbruikt.
- Gelijkheid zonder rechtvaardigheid is schijn.
- Wie bepaalt wat eerlijk is, kan zelf veel macht hebben.

3. Planeet van de Meerderheid

Wat gebeurt er?

Zes bestuurders stemmen over alles, ook over zaken waar ze niets van begrijpen.

Wat kan de kleine prins hier leren?

- De meerderheid heeft niet altijd gelijk.
- Mensen kunnen oordelen over dingen die ze niet begrijpen.
- Besluitvorming zonder kennis kan gevaarlijk zijn.

4. Planeet van de Bloemen

Wat gebeurt er?

De kleine prins ontmoet vele rozen en beseft dat zijn eigen roos uniek is omdat hij van haar houdt.

Wat kan de kleine prins hier leren?

- Liefde maakt iemand uniek.
- Doornen kunnen bescherming zijn in plaats van een aanval.
- Liefde betekent niet dat iedereen inwisselbaar is.

5. Planeet van de Wijsheid

Wat gebeurt er?

Een wijze vrouw begrijpt zijn angst zonder hem alleen feiten op te sommen en verwijst hem naar de planeet van de boeken.

Wat kan de kleine prins hier leren?

- Informatie is niet hetzelfde als wijsheid.
- Weten is ook herinneren.
- Problemen zijn zelden helemaal nieuw.

6. Planeet van de Boeken

Wat gebeurt er?

Een bibliothecaris vindt in een boek de oplossing: een mol kan onder de grond de wortels van apenbroodbomen onderscheiden en verwijderen.

Wat kan de kleine prins hier leren?

- Boeken bewaren ervaring.
- Lezen is leren van wie vóór jou leefde.
- Een oplossing kan al eerder bedacht zijn.

7. De Aarde

Wat gebeurt er?

Op aarde ontmoet de kleine prins onder anderen een eenzame man in een drukke stad, een vos in een kooi, een koopman, een journalist, een ijdel meisje, een vrouw in de woestijn en een jongen op zee. Uiteindelijk ontdekt hij waar hij een mol kan vinden.

Wat kan de kleine prins hier leren?

- Je kunt alleen zijn tussen duizenden mensen.
- Drukte betekent niet automatisch dat je leeft.
- Vrijheid kan worden beperkt door onzichtbare tralies.
- Tijd kan bepalen of een roos leeft of sterft.

Groepsopdracht

1. Wat gebeurt er op jullie planeet of tijdens jullie ontmoeting?
2. Wat leert de kleine prins?
3. Welke uitspraak of gebeurtenis vinden jullie het belangrijkst?
4. Wat zegt dit volgens jullie over onze eigen wereld?
5. Kunnen jullie een hedendaags voorbeeld bedenken?

Laat ieder groepje zijn bevindingen kort presenteren.

Les 3 – Liefde en verantwoordelijkheid

Gebruik de ontmoeting met de bloemen en de relatie tussen de kleine prins en zijn roos. Hij ontdekt dat zijn roos niet uniek is doordat er geen andere rozen bestaan, maar doordat hij van haar houdt en voor haar zorgt.

Gespreksvragen

- Wat betekent het om voor iemand te zorgen?
- Waarom is de roos van de kleine prins voor hem uniek?
- Kun je iemand té veel beschermen?
- Wanneer wordt beschermen hetzelfde als beperken?
- Wat zou de vraag ‘Hoe bescherm ik wat ik liefheb zonder het te verstikken?’ kunnen betekenen?

Schrijfopdracht

Schrijf een korte brief van de kleine prins aan zijn roos. Laat hem vertellen wat hij tijdens zijn reis heeft geleerd over liefde, bescherming en ruimte geven.

Les 4 – Wijsheid, informatie en boeken

Op de planeet van de Wijsheid ontdekt de kleine prins dat feiten alleen niet altijd genoeg zijn. Op de planeet van de Boeken vindt hij dankzij opgeslagen kennis uiteindelijk een praktische oplossing voor zijn probleem.

Bespreek

- Wat is het verschil tussen iets weten, iets opzoeken en iets begrijpen?
- Waarom kan iemand veel informatie hebben en toch niet wijs zijn?
- Waarom bewaren boeken volgens het verhaal iets wat mensen kunnen vergeten?
- Van wie of waarvan leer jij dingen die je zelf nog nooit hebt meegemaakt?

Creatieve opdracht – Ontwerp je eigen planeet

- Wie woont er?
- Welke vreemde regel of gewoonte bestaat er?
- Welk probleem speelt er?
- Wat ontdekt de kleine prins daar?
- Welke les neemt hij mee naar zijn volgende bestemming?

Afsluiting – Symboliek en reflectie

De apenbroodbomen en de mol

De apenbroodbomen kunnen symbool staan voor:

- nalatigheid
- slechte gewoonten
- angst die groeit
- problemen die je te lang laat liggen

De mol kan symbool staan voor:

- innerlijk onderzoek
- onder de oppervlakte kijken
- onderscheid maken tussen goed en kwaad
- verantwoordelijkheid nemen

Reflectievragen

- Wat is volgens jou de belangrijkste les van het boek?
- Welke planeet lijkt het meest op onze wereld? Waarom?
- Welke ontmoeting van de kleine prins vond je het meest herkenbaar?
- Wat zou jouw ‘apenbroodboom’ kunnen zijn?
- Wat is jouw ‘mol’: wat helpt jou om onder de oppervlakte van een probleem te kijken?
- Ben je het eens met de gedachte dat liefde zowel zorg als ruimte vraagt? Leg uit.

Verdieping (optioneel)

- Voer een filosofisch gesprek over geluk: wanneer denken mensen dat ze gelukkig zijn, en wanneer zijn ze het werkelijk?
- Vergelijk de reis, de roos en de symboliek met het oorspronkelijke verhaal van De kleine prins.
- Laat leerlingen in groepjes een ontmoeting op een planeet naspelen.
- Laat leerlingen een korte ‘achtste planeet’ schrijven die iets zegt over een probleem van deze tijd.

Deze lesbrief combineert begrijpend lezen, filosofisch denken en creatieve verwerking.